

l'escala

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 68

GENER 1986

V.^a EXPOSICIÓ COL·LECTIVA D'ARTISTES ESCALENCES a les Galeries Mestral.

Sumari

INFORMACIÓ · FULL OBERT · DE MÉS I DE MENYS · VIDA ESCALENCA: EN «NYOTA» · HISSANT LA PLOMA · NOTICIARI LOCAL · ESPORT I LLEURE · CONCURS DE PESSEBRES · V MOSTRA D'ARTISTES ESCALENCES · FULL INFANTIL · UN XIC DE TOT · ANNA · FOTOGRAFIA ANTIGA DE L'ESCALA etc. etc.

PREMIS DEL III CONCURS DE PESSEBRES

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **CONSELL DE REDACCIÓ:** J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Boix, D. Poch, Francesc Targa — **ART I CULTURA:** F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **ESPORT I LLEURE:** J. Vilabrú — **NOTICIARI LOCAL:** F. Guanter — **VIDA ESCALENCA:** R. Guanter — **SUBSCRIPCIONS:** D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats, tel. 77 02 04 — **ADMINISTRACIÓ:** J. Piqué, tel. 77 19 60 — **ADREÇA:** Apartat de Correus, 19 L'ESCALA — C.E.R. cl. Garbí, L'ESCALA — **D.L. Gi / 287-82** — **IMPRESSIÓ:** Gràfiques del Ter, s.a.

BALLESTA

Cl. Pintor Joan Massanet, 8

BAMBI

Avda. Ave Maria

LIBRERIA ROSA

Plaça de les Escoles

ROMAGUERA

Cl. del Pont, 24

TROBADORS

Passeig del Mar, 2

C.E.R. L'ESCALA

Cl. Garbí

EDITORIAL

QUÈ? COM VA L'ANY?

No ens ho expliquem pas, que ja ens ho imaginem: si fa o no fa com nosaltres; com tothom, vaja.

Hem sentit a dir que els optimistes no ho veuen gaire clar i que els pessimistes ho veuen força negre. I és que tots els començaments són difícils; sobretot els començaments d'any: amb les baixes de gener (i febrer, i març...), després de les pujades de desembre (perquè, és clar, era Nadal, i per Nadal... ja ho diuen: «qui res no estrena, res no val»).

Això per començar, però queden més coses:

Acabem d'entrar al Mercat Comú.

Hem estrenat un nou impost que serà tan mal aplicat com mal explicat hagi sigut.

Es presenta un any d'eleccions.

Aquest any serà dedicat a la Pau (si, és clar, què s'ha de fer?).

I l'OTAN (escolteu la Trinca, sisplau).

I per acabar-ho d'arreglar el cometa Halley està fent el papallona damunt nostre.

Però no us espanteu: les desgràcies i les calamitats vénen soles, no tenen cap necessitat de cometes, o sinó, recordeu les de l'any passat, i les de l'altre, i l'altre...

Per altra banda, aquest serà un any com els altres, ni més ni menys. Compareu-ho amb una excursió per la muntanya: us feu un fart de pujar, sueu de valent amb l'esperança d'arribar a dalt, i un cop al cim veieu tot el camí que encara us queda per fer, l'altre vessant de la muntanya que acabeu de pujar i a continuació una altra que comença. I tornem-hi que no ha estat res, que no es tracta pas de quedar-nos a mig camí ni de recular. I amb la benzina passava igual: hi havia una puja. «Casum denes, no podem pas anar amb cotxe». I tant que hi aniríem, un cop ens hagi passat l'espant. O potser us penseu que la gent deixarà de fumar per més que l'apugin, o per més malalties que provoqui? Ca barret. Es fumarà el mateix.

I és que som parits així: grans exclamacions, grans indignacions, fins que el temps passa. No ho deien els nostres avis que aigua passada no mou moli?. Doncs idem de idem. D'aquí a uns dies ja no ens en recordarem ni del Mercat Comú, ni de l'IVA, ni de qui ens governa, ni de l'OTAN, ni de la Pau, ni d'en Halley ni del negoci que es munti al seu entorn (perquè també se'n farà de negoci, no us penssiu pas). Tot és qüestió d'acostumar-s'hi.

Perquè les persones som animals de costums. Què hi farem? Que Déu hi faci més que nosaltres. Que fem molt poc, si no és queixar-nos.

notes DE LA REDACCIÓ

Recordem a tots els nostres col.laboradors i a totes aquelles persones que vulguin escriure a l'apartat BÚSTIA, que les cartes i els escrits han de ser convenientment firmats amb el D.N.I. i l'adreça del qui ho escriu. No obstant això, si algú vol utilitzar un pseudònim, pot fer-ho que li serà respectat l'anonimat, sempre que el Consell de Redacció sàpiga de qui es tracta.

Diem això perquè últimament ens han arribat uns escrits (que poden ser prou interessants) que no podran ser publicats en aquest número per desconèixer-ne dades suficients de l'autor.

Davant de les contínues queixes d'alguns dels nostres subscriptors a l'hora de rebre L'ESCALENC (que els arriba molt tard o que no el reben) els demanem excuses, però hem de manifestar que TOTS ELS "ESCALENC" surten de la Redacció en el mateix moment, havent passat una rigurosa verificació, i afegir que LES IRREGULARITATS OBSERVADES SÓN COMPLETAMENT ALIENES A LA NOSTRA REVISTA.

El dia 27 del mes passat, després de breu malaltia, va tenir lloc el traspàs de Marcel Vilabrú, pare del nostre bon amic i col.laborador Josep Vilabrú. A ell, a la seva mare, al seu germà Lluís i a la resta de la família, la redacció i demés col.laboradors de L'ESCALENC els transmetem el més sincer condol.

INVITACIÓ AL II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA

Estimats compatriotes:

El dia de Sant Joan de l'any passat, al monestir de Poblet, es féu l'anunci oficial del II Congrés Internacional de Llengua Catalana. Hi eren representades totes les regions que componen el nostre territori lingüístic: el Principat, les comarques nord-pirinenques, Andorra, el País Valencià, les Illes i l'Alguer. I és en set ciutats repartides de manera que abracin tota aquesta geografia amb voluntat de descentralització i d'arrelament alhora, on s'aniran presentant gradualment fins al 30 d'abril els treballs de les comissions de les set àrees en què ha estat dividit el Congrés. Del 30 d'abril a l'11 de maig se celebrarà el Congrés amb la participació de gran nombre de lingüistes de tot el món. A hores d'ara, i d'Alemanya sol, han confirmat l'assistència una vintena de catedràtics i professors de diverses universitats. Això ja és una mostra del relleu que tindrà el Congrés i del ressò que pot adquirir fronteres enllà.

La importància i l'oportunitat del Congrés es fan paleses si tenim en compte l'estat de decaïment en què encara es troba la nostra llengua després de tants anys d'opressió, a la qual s'afegeix la impressionant onada d'immigrants que en compacte bloc no sols fan difícil l'assimilació, sinó que més aviat han actuat com a factor desestabilitzador. I enfosqueix més el panorama l'actitud de tanta gent que davant d'un foraster abdica sense més ni més de la parla pròpia. Perquè són aquests els motius que han menat a l'organització de l'assemblea. Per al perfeccionament idiomàtic no li calia, a la llengua catalana, perquè no s'ha d'amagar per cap altra. L'objectiu principal proposat, doncs, és el de l'estudi sociolingüístic, la situació actual i les perspectives de l'ús de la llengua en la societat catalana. Cal deixar constància, també, que el Congrés és obert per a tothom; volem dir que no sols hi poden intervenir els erudits, ja que qualsevol aspecte de la realitat lingüística del nostre país (ensenyament, mitjans de comunicació, comerç, etc.) es pot tractar a diferents nivells.

Amics, no hem d'amagar els moments delicats per què travessa la nostra llengua. El Congrés, sigui quin sigui el resultat, que no dubtem que ha d'ésser bo, representa un gran esforç per aconseguir la normalitat de la llengua i ens ha de fer prendre consciència que necessita de l'esforç de tots. No l'hi regategem, d'ara endavant, tots per la normalització completa de la llengua.

Si podeu, feu-vos congressistes. Ajudareu el Congrés i en conservareu el testimoni amb el títol que us serà lliurat que, a més a més, us facilitarà l'entrada als actes que es vagin celebrant. Podeu fer la sol·licitud al "II Congrés Internacional de la Llengua Catalana", Rambla de Catalunya, 15 - 1.ª - 08007 Barcelona. Tel. (93) 317 88 44, o bé a aquest Servei, que està, com sempre, a la vostra disposició.

SERVEI MUNICIPAL DE CATALÀ

AJUNTAMENT DE L'ESCALA: POLICIA MUNICIPAL

Relació dels principals serveis realitzats per aquest Departament durant l'any 1985.

SERVEIS D'URGÈNCIES

Metges	551
Farmàcies	308
A.T.S.	24
Ambulàncies	250
Accidents de circulació	108
Trasllat de ferits o malalts amb el cotxe patrulla	50
Acudir a trucades dels veïns	95
Intervencions a locals públics	40
Intervencions en baralles	31
Serveis especials	163
Col.laboració amb els bombers	36
Detencions	38
Recuperació de vehicles robats (20 motos i 2 bicicletes)	22
Multes de circulació enviades per la "Jefatura de Tràfic"	167
Multes municipals cobrades per aquest Departament	205
Import de les multes municipals cobrades	212.600 ptes
Atestats efectuats i enviats als Jutjats	121

OBRES DE MILLORA DEL SANEJAMENT I CONSTRUCCIÓ DE L'EMISSARI DE L'ESCALA

Aquestes obres eren molt esperades i desitjades, però pel seu alt cost econòmic, 170 milions de pessetes, l'Ajuntament tot sol no podia portar-les a terme i ha fet falta esperar que entre la Direcció General d'Obres Hidràuliques de l'Estat i la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental, amb la seva aportació econòmica i de gestió decidissin tirar endavant el projecte i les obres.

Però fem una mica d'història. El primer projecte data del 1971, fàcilment es dedueix que aquest tema ja venia dels anys seixanta, però segons explicaven els mateixos representants dels organismes abans citats el proppassat 23 de desembre, no s'havia portat a terme perquè és el projecte més ambiciós i costós de tota la Costa Brava, però com que aquest 1986, les competències de l'Estat en matèria d'aigües passaran a la Generalitat, han volgut abans, acabar totes les obres per ells projectades, i així han subhastat i contractat amb l'empresa Dragados y Construcciones, d'entre moltes altres, que havien donat 45 solucions diferents, ja que la subhasta era d'obres i de projecte. Aquesta empresa es compromet en el plec de condicions a fer les obres en un any, a partir d'aquest gener. I l'Estiu? Malgrat que és inevitable que hi hagi molèsties, són obres d'una gran magnitud, tant els organismes com la pròpia empresa es varen comprometre a suspendre les obres a l'Estiu en els punts conflictius i treballar en llocs on les molèsties fossin mínimes.

Finalment explicarem l'esquema de les obres. Primerament es portaran en les aigües brutes de la Timpa del Port d'en Perris fins a La Punta, on s'ajuntarà amb el col·lector que allà aboca a mar. D'allà es bombaran fins al començament del Passeig del Mar, Ave Maria, on per gravetat aniran fins al Port, passant pel Passeig del Mar Camí Ample, Camí del Palau, Avgda. Montgó, Carrer Sibil·la de Fortià, Carrer Romeu de Corbera, Club Nàutic, Port de l'Escala fins al moll, amb una canonada que en total farà 2.720 m., dels quals 850 m. seran de 60 cm. de diàmetre, 500 m. de 80 cm., 400 m. de 90 cm. i 970 m. de tub ovoide de 90x135x100 cm. A l'esplanada de després del moll, hi haurà una estació de pretractament i bombeig, on les aigües seran colades per tamisos de dos tamanys diferents i després bombades a l'Emissari, que serà un tub de fibrociment de 60 cm. de diàmetre, que anirà cobert de formigó durant els primers 600 m. de recorregut fins a la fondària de 15 m., la resta fins a 1.500 m. de longitud i 22,50 m. de fons el tub va collat amb daus de formigó d'un metre cúbic, en els últims 100 s'hi fan una sèrie d'orificis de 10 cm. de diàmetre per on van sortint les aigües brutes. A l'Estació de pretractament-bombeig, hi haurà 3 bombes alimentades elèctricament i connectades a un grup electrogen de 160 KVA. que es posarà en funcionament quan falli el subministrament d'electricitat. Esperem veure aquest projecte una realitat que millora en molt la sanitat i l'oferta turística de l'Escala.

A l'Escala, 7 gener 1986
Pel Servei Tècnic d'Urbanisme

Benjamí Bofarull

Kilòmetres recorreguts pels vehicles:

Motos	7.737 Km.
R-12	42.186 Km.
R-14	15.238 Km.

SECCIÓ D'OBJECTES PERDUTS:

Objectes o documents tornats als seus propietaris o enviats per Correu, 112.

Enviats als Consolats:

Bèlgica	25
França	46
Alemanya Federal	42
Holanda	13
Suïssa	12
Austria	2
Argentina	2
Suecia	1
Itàlia	4
Regne Unit	14

PUBLICACIONS REBUDES A LA REDACCIÓ DE L'ESCALENC

«Hora Nova». — «Sal i xeixa» i «Perlas y cuevas» (de l'amic Pere Navarro). — «Lou Terraire» (Centre cultural provençal). — «La Terra».

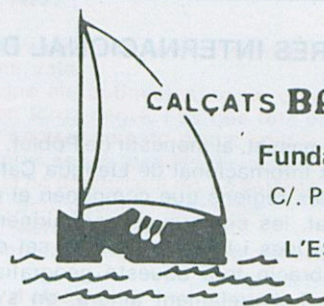
MAGATZEMS **TITÛS** S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA-VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

C/. Pintor Joan Massanet, 10
Tel. 77 02 53
L'ESCALA (Costa Brava)

MAGATZEMS **TITÛS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI
GELATS

Ctra. Viladamat
A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04
- 508 - 584
L'ESCALA (Girona)

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

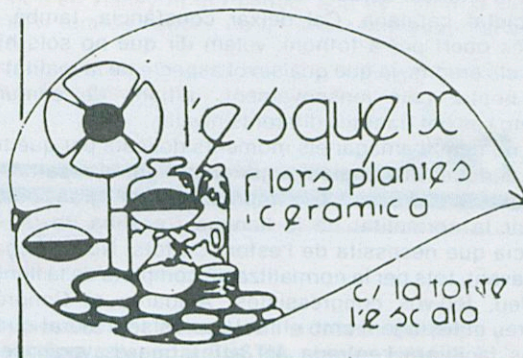
REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/. Joan Massanet, 26
Tel. 77 05 48

L'ESCALA

Caravel·la

l'esqueix
Flors plantades
i ceràmica

C/ la torre
12 5c alo

ROSA MARIA BALLESTA

CENTRE
D'ESPECÍFICS

FÒRMULES
MAGISTRALS

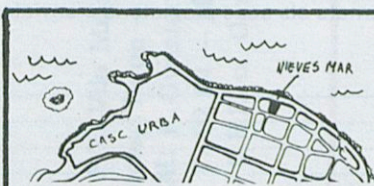
FARMÀCIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75
L'ESCALA - Alt Empordà

FLECA I QUEVIURES

Plaça Mercat
Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

**HOTEL
RESTAURANT**

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 - 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA
nàutica

Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

L'OCUPACIÓ JUVENIL A L'ESCALA: LA PRECARIETAT COM A TENDÈNCIA (II)

Com a continuació de l'article publicat en el número precedent de l'Escalenc hom exposarà les dades més rellevants de l'estudi després d'haver-ne situat el marc general i les hipòtesis de partida.

La relació dels joves amb el món laboral és la següent:

Un 45% de treballadors a temps complet; un 8% de treballadors a temps parcial; un 15% d'aturats; un 19% treballen i estudien; un 4% només estudien; un 6% són mestresses de casa i el 3% restant inclou el servei militar i altres ocupacions.

Si s'analitzen de més a prop el tipus d'activitat queda plenament reflectada la importància del turisme. Un 47% dels joves treballen en activitats familiars i un 53% són assalariats. En el sector primari hi treballa un 5% de la població activa; en el secundari un 26% i un 69% en el sector terciari. El tipus d'activitat que predominen són el comerç que dona feina a un 35% de la mà d'obra, construcció i obres públiques a un 20% i ja més distanciat la hosteleria un 10% i la banca i l'administració un 8%.

Com en tots els altres aspectes que s'analitzaran es donen importants diferències entre els nois i les noies. Del 47% de joves que treballen en el si de la família 28% són nois i 19% noies. Socialment al noi se'l continua veient més capaç per seguir el negoci familiar. Destaca la concentració femenina en el comerç, un 54%. En canvi la població ocupada masculina es troba més repartida.

L'apartat que va al capdavant és construcció i obres públiques amb un 32%. Segueix comerç i hosteleria amb un 18% i 15% cada un.

El salari es pot distribuir en 3 grans categories: un 29% se situa per sota de les 30.000 ptes, un 50% entre les 30.000 i les 50.000 i el 21% restant cobra més de 50.000 ptes. al mes. Per evidenciar les diferències per sexe n'hi ha prou amb una dada. Els nois que tenen un sou sobre de les 50.000 ptes. és un 40%. en el cas de les noies, en canvi, només el 2%.

Respecte a les condicions de treball es destaquen les xifres següents: un 29% són fix amb Seguretat Social i contracte indefinit. Un 26% tenen Seguretat Social però el contracte és definit; un 22% treballen sense contracte i sense Seguretat Social; finalment un 23% es declaren com autònoms, la qual cosa pot incloure tan persones donades d'alta com autònom, com persones sense S.S. que treballen per compta pròpia.

En general a través de les pàgines de l'estudi es comprova que les relacions laborals familiars representen una garantia per tenir feina i una millor seguretat i estabilitat, però al mateix temps reuneix unes condicions laborals comparativament pitjors que les basades en relacions assalariat-empresari.

Tal com s'ha mencionat el sexe femení té unes condicions de treball empitjorades respecte al sexe masculí pel que fa referència a qualificació, remuneració, condicions de treball, risc de patir l'atur estacional etc. En certa manera, les funcions d'exercit de reserva en tant que pot sortit i entrar del mercat de treball amb relativa facilitat.

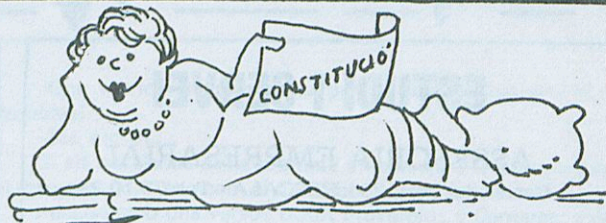
Pel que fa a l'atur, el 15% trobat en el moment de fer el treball se l'ha de caracteritzar de tres maneres diferents:

Atur fraccional: Fins a tres mesos, ocasionat pel temps de trobar una nova feina, o el temps de començar una nova obra en el camp de la construcció.

Atur estacional: Es produeix per efectes directes del turisme. Té una durada al voltant de 6 mesos, i afecta fonamentalment a la població femenina.

Atur de llarga durada: Afecta a un 3%-4% de la població juvenil, amb una durada de més d'un any. Constitueix un nucli especialment problemàtic, ja que per diferents causes de marginació, es troba fora dels mecanismes que ofereix el mercat de treball a l'Escala.

En aquest últim nucli se centraria la problemàtica de l'atur juvenil en el qual incideixen aspectes com el fracàs escolar, la desestructuració familiar, la marginació social etc. Però no es pot oblidar, tampoc, l'atur estacional ocasionat fonamentalment pel cycle turistic.

LA SENYORA BENIGNA

La Benigna és una senyora molt liberal, altruista, ni massa rica, ni massa pobre; però, franca i generosa, dona sense comptar temps i economies allà on se li'n demanen. Acut a l'auxili del sense feina, del vell, del malalt, de l'indigent.

No obstant sortir d'una llarga malaltia, clama amb força la llibertat —que no el llibertinatge— per a tothom i pensa que, en tota societat, si hi ha drets, també hi ha deures.

Malgrat la seva dretura res no impedeix que males llengües la critiquin amb malvolença; diuen que si dona es perquè pot i que si hi dedica temps és perquè en té per perdre.

I per tant els crítics també beneficien de la liberalitat de llur protectora. No hi fa res: continuen bescantant hipòcritament l'esperit solidari de la Benigna reprotxant-li absurditats: que si no té gust per vestir-se, que si a casa seva hi ha un cert desordre, que si un dia va atrevir-se a donar una empenya a un vailet que la volia fer caure... res; que tot és motiu de blasme per aquelles llengües d'escurçó.

Però res no pot desviar la Sra. Benigna de l'itinerari que s'havia autoimposat. És clar; a despit de les febleses que com tothom ella té, resulta que fa més bé que mal.

Que volen doncs els seus detractors?. Si no estimen la Sra. Benigna és perquè la gran majoria de la gent del barri la va preferir al Sr. Autarca que ella va reemplaçar. Això és: es tracta d'uns nostàlgics passeistes, alguns dels quals perderen certs privilegis.

Emperò la Sra. Benigna faria més bé de malfiar-se de certs comareigs aparentment inofensius.

Que la Sra. Democràcia, (ai! vull dir Sra. Benigna), desconfii de certs escepticismes vestits d'innocència, però que amaguen maquiavèliques intencions agitadores contra ella.

Hi ha malcontentaments que no són pas crítica constructiva, sinó demolidora.

Hi ha crítiques ensolapades creadores de conscients desordres. Hi ha actituds dissimulades que per «antibenignisme» generen crisi.

Ull viu allà on hi ha menyspreu per la cosa pública o manca de civisme!

La Sra. Benigna ens ha donat una Constitució que si alguns la troben imperfecta ja té el mèrit d'existir. Ens ha dotat d'eleccions lliures. Ens ha fet retrobar la llibertat política, sindical i d'expressió.

La Sra. Benigna ha posat a la ratlla la inflació que fou de 35% en 1977, passant a 9% en 1984. Ens ha canviat l'estructura desueta de la producció. Ha fet inflar les reserves. Ha incrementat les exportacions. Ens ha equipat d'una estatura econòmica de talla europea. Ha desembarassat Espanya de la seva tímida desmantellant la barrera en la qual el totalitarisme la mantenia bloquejada i aïllada.

La Sra. Benigna ha fet possible el divorci desballestant el nacional-matxisme del homes. I ha fet viables l'avortament en els tres casos d'espècie: viol, perill per la mare i malformació de l'infant.

Que els irreductibles del Sr. Autarca s'esquincin les vestidures i es tapin continentment els ulls si la vista d'uns enamorats vestits amb blue-jean i enllaçant-se públicament els escandalitza. I que girin púdica la cara si veuen a noies bronzejant en les nostres platges amb els pits descoberts.

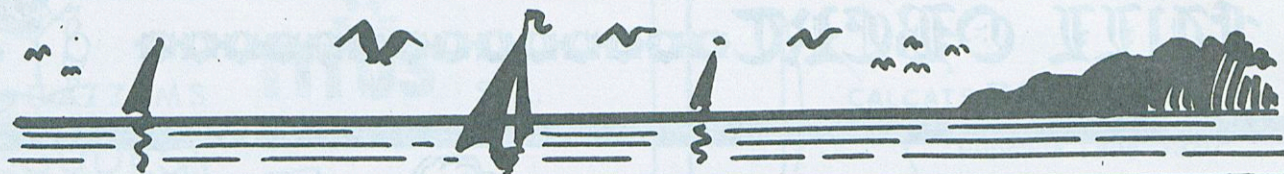
No és pas que sigui perfecta i sense retret la Sra. Benigna. Jo la trobo en certs aspectes excessivament permissiva; i és precisament en aquestes desmesures que s'agafen els seus difamadors per a desacreditar-la i fer-la trontollar; no ens hi enganyem!

però a l'hora de l'inventari aquestes fluxedats prenen el caire de foteses si se les compara amb els avantatges adquirits: aquells que dignifiquen a l'home en lloc de trepollar-lo.

Llarga vida a la Sra. Benigna!

P.G.

J. S. R.

ESTUDI I SERVEI

ASSESORIA EMPRESARIAL

Carrer del Port, 28 - L'ESCALA - Tel. 77 10 23

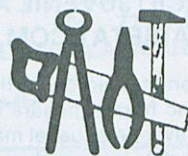
Area laboral i social - Aspectes fiscals de l'empresa
Assesorament jurídic-empresarial - Contabilitats
Gestions de tota mena - Assegurances

JAUME BATLLE PAGÈS

Agent Col·legiat d'Assegurances

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES

I

JARDINERIA

C/ del Mar, 6

Telèfon: 77 04 86

L'ESCALA

DISCOTECA

ACUÀRIUM

HOTEL - RESTAURANT

L'ESCALA

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos i mariscs

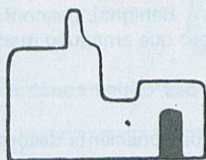
* *

HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció Central / Aire acondicionat
Parking Particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9
Tefs. (972) 770219 / 770977

L'ESCALA
Costa Brava (Girona)

RAFAEL MORENO I GARCIA

Compra de cases velles al casc urbà
i de finques urbanas fora vila

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

AGRUPACIÓ FLEQUERA EMPORDANESA S.A.

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGUANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avinguda Ave Maria, 7
L'ESCALA

Tel. (972) 77 02 72

PATRIMONI ESCALENC

Ahora que tú me pisas
párate a considerar
que, al fin, vendrás a parar
lo mismo que yo, en cenizas.

Sentit profund i significatiu el d'aquests versos que hom pot llegir en entrar al Cementiri Marí de l'Escala. Llur trist ressò es fa malauradament extensiu a l'interior del nostre Cementiri Blanc.

Monument Arquitectònic Popular i Tradicional, el Cementiri Vell de l'Escala s'emmiralla melangiosament en el breu poema, epitafi de la tomba del malaguanyat escalenc, En Josep Esquirol, recordant el futur que els espera qui el trepitgen.

Els anys i la poca cura han malmès la nostra valuosa joia arquitectònica, que ha anat sucumbint fins a quedar quasi bé reduïda a enderrocs.

És palpable l'estat de deixadesa i abandó en què es troba. Ningu no ho pot amagar. Els qui haurien de tenir cura d'ell no el valoren com cal, tot i havent estat declarat Monument Nacional Històric-Artístic, per la Generalitat de Catalunya, l'any 1982. I deplorable és el qualificatiu del seu aspecte actual, malgrat ésser una joia arquitectònica neoclàssica de més d'un segle i mig d'existència. Els seus murs forans i interiors ja no reflecteixen l'estètica i la blancor (blanc de la calç) d'anys enrera; els seus corredors han deixat d'ésser ajardinats esdevenint ròncs i pedregosos; els nínxols apareixen descarnats i empolgats del calçobre originat pel pas del temps; els enrajolats resten gairebé tapats per l'herbam sec; etc. etc. En fi, un llastimós aspecte que corrobora que el Cementiri Marí ens va deixant per manca d'atencions adequades.

La problemàtica sorgida per a la conservació i restauració del nostre Cementiri, féu moure una colla de persones interessades en la campanya de la seva salvaguarda (l'any 1975). Aquest grup es constituí, l'estiu de l'any següent, en una Comissió de Defensa de l'Arquitectura Popular de l'Escala i l'esperança que la mantingué entusiasmada fou la màxima aspiració de conservar en bon estat l'Obra Arquitectònica Local. El temps, però, els demostrà que el que es fa, una neteja precipitada, poc minuciosa, feta «per sobre» una vegada a l'any, no és suficient per al seu manteniment.

Actualment es parla d'un pressumpt projecte de reconversió del monument Local en una plaça parcial, projecte que no té res a veure amb el que s'havia redactat l'any 1977, el qual tenia com a únic objectiu la restauració i conservació del Vell Monument.

I mentrestant, el nostre Cementiri Blanc resta totalment abandonat per part de les institucions encarregades de mantenir-lo i salvar-lo.

La repulsió al nou projecte ha «tocat de prop» la sensibilitat escalenca que vol demostrar que està feta «a prova de bomba» i lluita per a defensar «amb les dents» el patrimoni arquitectònic heretat dels seus avantpassats.

El sentimentalisme escalenc se sent decebut i ferit en els seus ideals. Esperançador d'un «canvi» no sap exactament on trobar-lo i es pregunta si estarà en...

- Uns carrers amb excrements d'animals a dojo?
- Una empantanegada Avinguda de Girona?
- Un pavelló polisportiu encarit, de cop i volta, amb un sobrepuig de sis milions de pessetes, incompreensible per als contribuents?
- Unes despeses inútils per a reincorporar un escull al lloc primitiu, desafiant la força de la Natura que, vencedora, el féu desaparèixer i es suposa malmès al fons marí?
- Un històric camí destruït per la maquinària moderna?
- Unes guixades partidistes que romanen estables donant una llastimosa imatge de la nostra població?
- Un mercat setmanal desplaçat per raons no convincents?
- Un alcalde assalariat?
- Una abandonada carcassa del nou edifici de l'Ajuntament?
- Unes marquesines col·locades fora de lloc?
- Una normalització lingüística de la nostra llengua que, a nivell local, mai no s'acaba de consolidar?
- Un «Edifici singular» a conservar, que es pretén mutilar en lloc de respectar, reparar i perpetuar?
- Una deficiència en l'enllumenat públic?
- Un viatge a Düsseldorf (Alemanya) per a «l'afer escombraries», quan quatre anys enrera era viable l'alternativa de l'abocador a Viladamat?

-Una manca de previsions per al subministrament d'aigües potables?

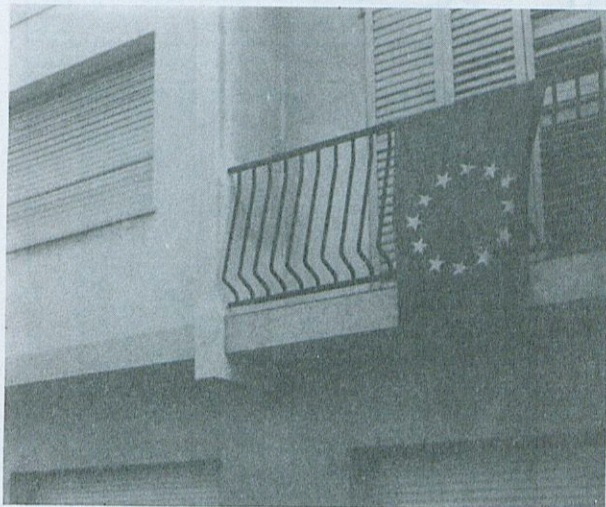
-Etc. etc. etc...

Si als escalencs se'ns prometé un «canvi» i l'hem aconseguit..., al meu entendre, és «com el d'en Robert amb les cabres».

I acabo amb uns versos (XXIX Proverbios y Cantares) d'Antoni Machado.

Caminante, son tus huellas
el camino, y nada más;
caminante, no hay camino
se hace camino al andar.
Al andar se hace camino,
y al volver la vista atrás
se ve la senda que nunca
se ha de volver a pisar.
Caminante, no hay camino,
sino estelas en la mar.

Pilar Pellicer de Gispert

(Foto J.M. Cortal)

DESTÍ

Es diu Ramon. Té 49 anys. És de Terol, però fa 17 anys que viu a Cornellà de Llobregat. És casat, i té dos fills de 16 i 13 anys, respectivament.

Quan arribà a Catalunya trobà feina de manera immediata en una empresa del ram tèxtil. Hi ha treballat des de sempre, fins ara fa dos anys en què l'empresa tancà portes i acomiadà a tots els empleats.

Actualment no té subsidi d'atur, però la dona va a fer neteja a algunes cases de Barcelona, i el fill gran féu la temporada d'estiu a la costa. Això els permet anar tirant.

En Ramon busca feina dia rera dia, però no la troba. L'edat, la manca d'experiència, mercat de treball saturat, etc. són obstacles que no pot fer res per superar.

Arribà un moment en què estava molt amargat, i es donà a la beguda, però durà poc en veure que feia mal a la seva família. Ara es dedica a voltar pels carrers buscant oportunitats, i buscant papers i vidres dintre les deixalles dels altres. El que preocupa veritablement a en Ramon, no és la manca de diners, sinó el rebuig de la societat, ésser un inútil.

El dia 2 de gener de 1986, mentre anava a comprar la barra de pa de cada dia, es va trobar un amic del barri que es troba en una situació semblant a la seva.

— Ja som Europeus!. Ja hem entrat al Mercat Comú!!!.

— Si?. I què???

P.J.

**ANXOVES
DE
L'ESCALA**
MAGDALENA SUREDA

Telèfon 77 01 46

**BANULL
BANCOTI
BANCOTRAI
BANCOTRANS**

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA

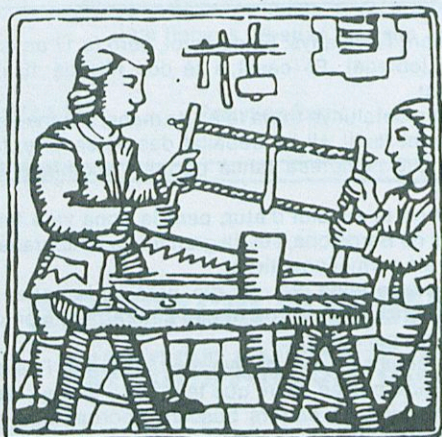
més de 90 oficines a Espanya

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Victor Català, 9

L'ESCALA

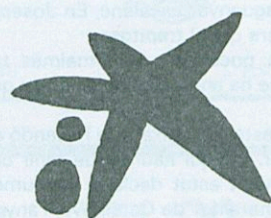

Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n. (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

L'ESCALA

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

Lindan
ELECTRODOMESTICS

Servei TV garantit
A. PRADO - Tel. 77 04 90

Plaça de les Escoles

L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17
Telèfon 77 01 99

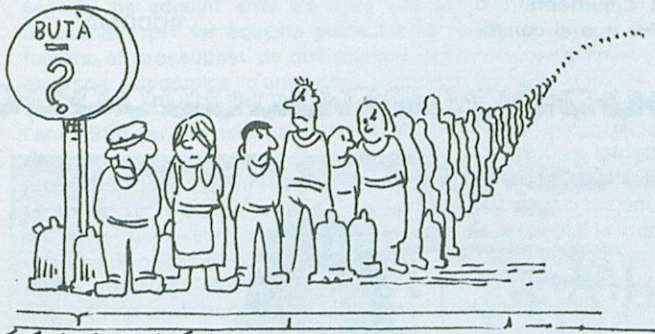
L'ESCALA (Girona)

de més i de menys..

Vist i no vist! Us recordeu d'aquells cofois bancs que tant servei feien en aquest mirador i que varen ser acertadament col·locats durant l'estiu?. Doncs han desaparegut. Misteriosament Sigilosament. En tindrà la culpa l'insidiosa tramuntana ...? M.

Des d'aquestes pàgines ens permetem de fer unes preguntes a la casa Lluansi, de Figueres, proveïdora de Gas Butà i Propà a L'Escala:

- Per què aquesta empresa no posa un rètol en el lloc de distribució de l'Avda. Ave-Maria indicant l'indret, el dia i l'hora de repartició?. Hi ha forasters que no ho saben.

- Seria il·lusori desitjar de què s'obri un dipòsit a L'Escala on el client pogués anar a subministrar-s'hi sense haver d'anar a esperar -a l'intempèrie- un camió no sempre puntual a l'emplaçament de l'Ave-Maria?.

- Es suficient un sol camió de distribució per a tota l'Escala?. Sabut és que el nostre poble (que avui ja no és únicament el cacx vell delimitat per la Ronda del Pedró, el Passeig i l'Ave-Maria) representa un mercat gegantí pel consum de gas; a l'estiu, amb la presència de milers d'estadants particulars i d'acampadors que necessiten gas per a cuinar; a l'hivern, si aquesta clientela és fora, resten els escalencs fixes que en necessiten més per a calentar les cases.

Quan un negoci és pròsper (per allò de l'exclusiva), la Direcció deuria obligar-se a millorar el servei dels parroquians que el fan viure.

Poc després d'haver donat l'avis del perill que s'oposaven uns fils elèctrics sense protegir a La Punta, va ser subsanada la que podia ser greu disciplicència, cosa de la que ens congratulem.

Tan de bo s'ens fes igual cas en altres denúncies que, inexplicablement, són ignorades olímpicament!.

Què ha passat definitivament amb la «ROCA DEL FRARE»? Es va esmicolar quan va desaparèixer per segona vegada?. Pel contrari, resta encara sota l'aigua incòlume?. Es pensa intentar novament el rescat?. Agraïriem que algú ens volgués contestar aquestes preguntes. M.

Per què, si les obres s'han paralytatzat, no es retira aquest antiestètic mur de totxos, recull de deixalles, o al menys s'adecenta d'alguna manera, p. e. enblanquinant-lo?. M.

Per què la Junta del CER no estableix en els seus locals uns espais reservats per als NO FUMADORS?

Ens consta, perquè així ens ho han dit, que molta gent gran, amb problemes respiratoris, que han hagut de deixar d'anar-hi per aquesta circumstància, els estaria molt agraïts.

L'Escalenc.- Des de quan ets coordinador de la Ràdio?

I.C.- Sóc el coordinador de Ràdio l'Esca-la des de quasi el seu naixement. Però oficialment des de l'octubre de 1984 quan es va constituir el Patronat.

L'Esc.- El fet d'ésser coordinador de la ràdio equival a ser-ne el director?

I.C.- Sí, és el mateix. El que passa, però, que en el seu moment vàrem adoptar aquest nom perquè s'adaptava més a la realitat de funcionament de l'emissora i perquè potser no quedava tan jeràrquic, el, nom de coordinador com el de director. De totes maneres voldria afegir que a part de «coordinar» tota una sèrie de funcions i activitats de les persones que treballen a la ràdio i de la pròpia programació, el director té unes funcions específiques enunciatedes en l'article 24 dels Estatuts del Patronat. Una de les altres funcions (tot i que també podria realitzar-la una altra persona i que potser juntament amb altres no es veu gaire), és la relació amb les emissores municipals de diferents pobles.

Aquesta tasca es porta a terme en les reunions que a Girona s'efectuen aproximadament un cop al mes. És on ens trobem les emissores municipals de les comarques gironines per organitzar activitats conjuntes.

Així com també la de representar Ràdio l'Esca-la en les trobades de l'E.M.U.C. (Emissores Municipals de Catalunya) etc.

L'Esc.- Quines dificultats trobeu dintre de la ràdio i quines a fora?

I.C.- La dificultat més important que trobo dintre de l'emissora és la manca de preparació de les persones que fem ràdio; hi ha persones que tenen una facilitat, una predisposició especial, i altres no. De totes maneres és un aprenentatge que cal fer dia a dia i no tothom està disposat a fer-ho.

Les emissores municipals de les comarques gironines, vàrem organitzar, la primavera passada a Girona, unes jornades de ràdio (conferències, col·loquis, curset d'expressió oral, etc.) destinades a solucionar aquest problema. (Aquestes jornades estaven subvencionades per la Diputació).

Seria molt important que cada emissora pogués organitzar jornades o curssets pel seu compte, però els pressupostos són limitats.

Una altra dificultat és la manca de recursos tècnics, tot i que moltíssimes vegades això se soluciona amb grans dosis d'imaginació i creativitat.

La dificultat més gran a fora de la ràdio, és la manca d'una legislació i normativa per a les emissores municipals que fa que a vegades veiem el futur una mica negre.

L'Esc.- Quina audiència creus que té l'emissora en aquest moment i quins programes en tenen més?

I.C.- Es fa molt difícil de saber, ja que realitzar una enquesta d'audiència ben feta val molts diners. De totes maneres us diré que a part de la gent de l'Esca-la que ens escolta, que es força, tenim oïdors a Flassà, Bellcaire, l'Armentera, Viladamat, Albons, Verges i algun altre poble.

L'Esc.- Quines innovacions teniu pensades per aquest any?

I.C.- Una de les innovacions més importants, i que ja està en funcionament és un estudi de gravació que permetrà una major flexibilitat tant en la programació en sí, com en la feina dintre de la ràdio de diferents col·laboradors.

Una altra innovació, tot i que no ho és tant, perquè ja s'havia fet a poca escala, és relançar la publicitat local a la ràdio.

L'Esc.- Creus que serà possible d'aquí a un temps ampliar l'horari d'emissió?

I.C.- Ho veig difícil ja que totes les persones que treballen a la ràdio ho fem fora de l'horari laboral i desinteressadament.

Potser més endavant, si l'emissora creix i tenim possibilitats de remunerar aquesta feina.

Voldria afegir que, aconseguir una programació coherent i amb qualitat és molt difícil, per tant cal anar a poc a poc.

L'Esc.- El fet que sigui una emissora municipal vol dir que l'ajuntament hi té alguna influència?

I.C.- L'ajuntament no té cap influència política sobre l'emissora.

Emissora municipal vol dir emissora del poble i no emissora de l'ajuntament.

Ràdio l'Esca-la es regeix per un Patronat del què n'és president el batlle, també en formen part tres representants dels col·laboradors de l'emissora, dues persones del poble, tres consellers de l'ajuntament i el director. Amb això vull dir que el Patronat és prou representatiu.

De totes maneres si l'ajuntament o algun dels grups polítics que el consti-

tuïxen exercís una influència política sobre l'emissora municipal seria un gran error. Ja que deixaria d'ésser municipal per convertir-se en portaveu de l'ajuntament o del grup polític que exercís aquesta influència.

L'Esc.- Tot i que, segons tenim entès, cap dels que treballen a la ràdio no cobreu, quines altres despeses teniu i de quina manera ho solucioneu?

I.C.- Ho teniu ben entès, no cobrem. Les altres despeses que tenim, i que per ara són les més importants, són la compra d'equips tècnics, discos, cintes de gravació, desplaçaments, premsa, etc. Ho solucionem gràcies a la subvenció anual que rebem de l'ajuntament, com també la reben altres entitats culturals del poble, i a la publicitat local a la qual, com he dit abans, volem donar un nou impuls.

L'Esc.- Abans d'acabar l'entrevista, vols dir alguna cosa més?

I.C.- Voldria afegir, per acabar, que estic segur que a l'Esca-la hi ha persones grans i joves a qui agradaria col·laborar amb Ràdio l'Esca-la i potser no s'atreveixen a venir: No tingueu por, el món de la ràdio és fantàstic, creatiu, divertit, cultural i sempre trobareu una feina a fer de les moltes que hi ha. Sempre sereu ben rebuts.

Els programes que tenen més audiència són els de tipus concurs, també en tenen els informatius, els culturals i algun musical.

RODOMA

HISSANT LA PLOMA

«ES LA IL·LUSIÓ DE CADA DIA...»

Agradi o no el món de la publicitat existeix i té una gran influència en les nostres vides. Aquesta influència pot ser negativa o positiva, però és sempre manipulant. Seria important que les persones estiguessin suficientment educades amb un sentit crític que els permetés de rebutjar tota publicitat que els afectés negativament. Aquest món és molt complex perquè mou molt capital i afecta molta gent.

El tema encara que no és explícit de l'Escala, si que ens toca de ple, tant del punt de vista d'empresari com del de consumidor.

La publicitat, segons la Gran Enciclopèdia Catalana, «és la comunicació que té per objecte informar, persuadir i aconseguir un comportament determinat de les persones que reben aquesta informació».

(...) l'Estatut de publicitat del 1964, vigent a l'Estat espanyol, estableix els principis de la legalitat, veracitat, autenticitat i lliure competència pels quals considera il·lícita la publicitat que ofengui les institucions, lesioni els drets de la personalitat, atempti contra el bon gust, i sigui contrària a les lleis i a la moral».

QUAN SORGEIX UN ANUNCI?

Una empresa té un producte nou que ha de donar a conèixer al públic. Llavors aquesta empresa es posa en contacte amb una agència publicitària perquè s'encarregui de promocionar-ho, i ho fa ressaltant-li unes possibles qualitats que seran les que crearan unes necessitats en el consumidor. Aquesta operació aparentment tant senzilla, ha adquirit amb els anys una gran complexitat, ja que actualment, per fer aquesta publicitat es tenen en compte molts factors: el pressupost de què disposa l'empresa, evidentment, els recursos econòmics d'una gran empresa li permetran de fer campanyes publicitàries en els medis més cars (el darrer anunci de l'any 1985 per televisió, ha costat 8 milions de ptes. la contractació de personatges famosos, etc.); les persones a qui va dirigit el producte, quan un producte va dirigit a un cercle concret de persones, a vegades se'n fa un estudi psicològic mitjançant sondejts, per a veure com s'hi podrà incidir més fàcilment; la imatge que s'ha de donar al producte és un factor que cada vegada s'estudia més, i amb això s'emmarca dins d'un context agradable s'identifica el producte amb persones o situacions conegudes, i precisament en aquestes passades festes, hem vist un exemple d'això que diguem, i és el canvi d'imatge dels aparadors de la vila amb motius nadalencs; el mitjà de difusió, que es troba molt en funció del públic a qui va dirigit el missatge i del pressupost. Amb tot això veiem que avui dia la publicitat es converteix en una veritable operació de marketing.

A l'empresa, la finalitat última de la publicitat és aconseguir un increment dels resultats i de les vendes, per mitjà d'una millora en la informació i les actituds del consumidor envers els seus productes. a partir d'aquí, cada empresa triarà la via que millor li sembli.

ARRIBA LA PUBLICITAT

Tots, en major o menor grau rebem anuncis, tanques publicitàries, fulls de propaganda, premsa, ràdio, televisió i altres mitjans més o menys originals que pretenen cridar la nostra atenció cap a un producte. Però, no arriba a tothom la mateixa quantitat ni qualitat, degut a una sèrie de limitacions donades pel grau de cultura i el nivell econòmic de cadascú. Una persona que sap llegir en rep molta més que un analfabet, i una persona d'un alt nivell econòmic en rebrà molta més, pel fet de poder adquirir més.

En el món publicitari destaquen uns determinats productes, que seran de coneixement general, mentre que la resta quedaran relegats a un altre pla. Propicia la comoditat de no haver d'anar a la botiga a seleccionar un article entre d'altres, cosa que requeriria el seu temps. A més a més, crea una necessitat. Es diu a la gent, directament o indirecta que aquell producte és imprescindible per la subsistència, encara que realment no ho sigui. Les persones en les quals s'hagi creat aquesta necessitat intentaran satisfer-la. N'hi haurà que ho aconseguiran i d'altres no. En principi totes dues hauran estat

manipulades, i actuaran d'una determinada manera envers el producte i de la manera que precisament vol l'anunciant. Però les persones que no podran adquirir-lo viuran un sentiment de frustració.

L'anunci presenta sempre un món irreal, però llaminer (cuines que es netegen gairebé soles, cotxes fent salts olímpics, colònies amb poder seductor,...).

D'altra banda, estan basats en una educació tradicional, la senyora és la que té problemes de neteja; el senyor, executiu, és el que té problemes de stress; la nena juga amb nines i el nen amb juguets on el que val és la força.

Plantegeu-vos la qüestió següent: seria possible un món sense publicitat?. Sinó hi hagués publicitat, la gent hauria de desplaçar-se per conèixer què vol o pot comprar. Això reduiria la comoditat abans esmentada i afavoriria les relacions humanes entre les persones que formen una societat, ja que forçosament s'hauria d'incrementar el contacte entre elles. També tindriem que la gent no compraria qualsevol cosa sinó només el que necessitaria, i a més a més decidiria quins són els productes que li semblen de millor qualitat, i no els que li han fet veure com de millor qualitat.

Si bé aquesta conducta és gairebé impossible d'aconseguir en la gent adulta hauríem de canviar l'educació del món infantil per desenvolupar aquest sentit crític tant característic de l'espècie humana.

MONT-RECOVA

EN NYOTA

Home sense ofici ni benefici. Gandul com el jeure i, per conseqüent, pobre com una rata.

El seu sostre era el de les estrelles i, molt sovint, el de la presó, que es trobava —com tots recordareu— just al costat del vell Ajuntament i dins el mateix edifici. Allí hi era tancat, moltes vegades, per a respondre de les malifetes que contínuament feia, enmig de les riallotes de la mainada que, quan aquell estava entre reixes se'ls veia valents, però quan en Nyota es trobava en llibertat se'l miraven de reüll, mig espantats.

També passava, en més d'una ocasió, que li tocava pagar els plats trencats pels altres. No sempre el pobre Nyota tenia la culpa, però ja sabem que el refrany diu allò de «**agafa fama i posa't a jaure**».

I així, quan passava quelcom d'anormal i no es coneixia l'autor de la malifeta, era sempre en Nyota a qui li tocava el rebre. D'aquí ve aquell adagi popular que es feu famós a l'Escaló en el seu temps i que, encara ara, haurem sentit de la gent més gran:

**«Amb raó o sense raó,
en Nyota a la presó»**

El nostre personatge era el típic batusser del poble. Allà on hi havia baralles, en Nyota sempre hi era pel mig.

Tot sovint dormia dins els bots i llaguts que hi havia disponibles, quan no ho feia a la presó o a l'**Hospital dels Pobres** que hi havia a l'Escaló, on actualment s'hi troba el Dispensari Municipal i la Telefònica. Dormia, sobretot, en les embarcacions inservibles que ell sabia que, per una circumstància o altra, no sortien a pescar.

Les nits que tenia menys problemes eren les de mal temps, quan els llaguts restaven a la platja. Llavors en Nyota podia triar el «llit» més confortable.

Les persones, per més entremaliades que siguin, sempre tenen alguna cosa bona i en Nyota tampoc fou una excepció.

Sembla ésser que tenia **una dèria especial per anar a apagar foc**. Quan n'hi havia un, ell era sempre el primer d'arribar-hi, disposat a deixar-s'hi la pell. S'hi llançava com una fera amb perill, fins i tot, de prendre mal. Però com que hauria tingut la vida a l'encant, més d'una ocasió, ja no en venia d'una.

Com ja hem comentat moltes vegades. A l'Escaló hi havia, tot sovint, algun que altre incendi. Els punts més afectats eren els pallers i les quadres de bestiar i, generalment, les cases dels menestrals on s'hi remenava palla, canoques del blat de moro i d'altres materials inflamables.

Els pagesos apreciaven molt a Nyota, precisament perquè quan necessitaven la seva ajuda, sempre podien comptar amb ell.

En agraïment al seu bon comportament li donaven, tot sovint, alguna que altra cosa per menjar i, d'aquesta manera, una mica dels pagesos i una altra mica del peix que li donaven els pescadors quan els ajudava a pujar les embarcacions, **anava malvivint**.

Segons em conta la senyora **Teresa Ros**, en Nyota anava vestit de la roba que li donaven les cases més benestants de la població, que a l'època no eren pas massa abundants.

«En el fons, era una bona persona —ens segueix dient **la mare del recentment malaurat Eugeni Tasis**— disposat a ajudar a qui fos, però era molt gandul. Tant era així que, a voltes, per no donar un pas més, res li feia de dormir en ple dia sobre un empedrat. Es treia l'americana, la doblegava i la feia servir de coixí».

Ja hem dit que en Nyota s'esbatussava molt sovint i portava l'enrenou a per tot on anava. En certa ocasió, sembla ésser que va arrebregar en **Felip de la Meta** —un altre personatge típic de l'Escaló, encara que més actual— i el va apallissar de valent. Com que en Felip era molt jovenet, li va tocar el rebre, però sí que li va jurar que se'n recordaria d'ell quan fos més gran. I així va ésser.

Segons m'explicaren en **Diego Masferrer** i en **Josep Cortal «en Papat»** —que en pau reposi—, en versions diferents però que coincideixen essencialment, un matí quan ja era més grandet, en Felip s'acostà a l'embarcació on sabia que dormia en Nyota. No li fou difícil de fer-lo sortir, ja que sabia prou bé l'afició d'en Nyota d'anar a apagar foc. Per això, en Felip, amb tota la força que li permeteren les seves cordes vocals —**de fet, ja era molt cridaner i escandalós**— es posà a cridar: **Foc a Can Kilis, foc a Can Kilis...**

La reacció d'en Nyota va ésser fulminant, la que s'esperava. Com si s'escapés d'un ressort, en Nyota aparegué dret al cim de la barca, moment en el qual en Felip, sense perdre un instant, li tirà un grapat de sal als ulls per així tenir-lo desarmat de la seva encara millor força, i amb l'argau que portava a les mans el va apallissar de valent,

arrancant-li pell del cap amb cabells enganxats, fins al punt que en Nyota hagué d'ésser assistit a l'**Hospital dels Pobres**, abans esmentat. Com és de suposar, tot i que era molt valent, les va passar molt magres, però al menys, aquella nit pogué dormir en un llit de veritat.

Mentrestant, en Felip era tancat a la presó, i a fora d'ella tota la mainada del poble li feien «pam i pipa», i ell els contestava que es preparessin per quan els pogués arrebregar. De la presó, en Felip en sortí ben aviat, ja que abans, a l'Escaló, aquesta mena de delictes es resolien en família entre l'Ajuntament i el Jutjat de Pau, de la millor manera que sabien.

En aquella època també hi havia a l'Escaló un altre personatge que es portava l'oli. Era, igualment, de pronòstic reservat. **Era un tal Moner, procedent de Palamós** —segons contem— i a qui es podia trobar, molt sovint, a les tavernes del poble.

En certa ocasió, segons ens conta l'Avi Papat, es trobava a la taverna de **Can Jacas**, on avui dia hi ha la botiga de teixits **Puig-Giralt**, més conegut pel «**sastre d'Albons**», al carrer **Pintor Joan Massanet**, aleshores **carrer de l'Hospital**. Doncs bé, en aquesta taverna s'hi trobava també, aquells moments, en Nyota. Com ja solia succeir més d'una vegada, hi hagué un enfrontament entre ells dos, i en sortí més mal parat en Nyota. Aquest no digué res i abandonà el local. Al cap d'una estona hi tornava novament però aquesta vegada **ho feia portant un revòlver a les mans**, que, aneu a saber d'on l'havia tret.

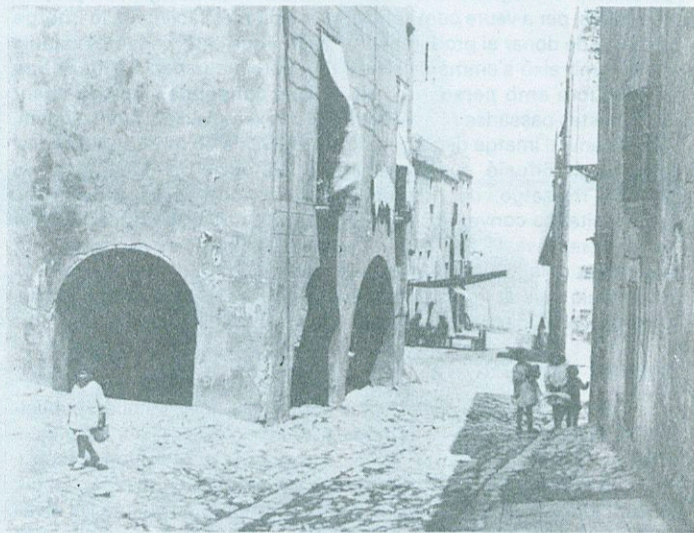
Amb cara de pocs amics, es dirigeix al tal Moner a qui amenaça amb l'arma. Però per més que en Nyota masegava amb la pistola, aquesta sortosament, no se li va disparar.

Ja us podeu imaginar la cara furiosa d'en Moner, home gros i forçut, en veure's amenaçat. **Fillets meus, quins bufets va fer!** Sense pensar-s'hi ni un sol moment, arrebegà d'un grapat en Nyota i, aixecant-lo amb els braços enlaire pel cim del seu cap, surt de la taverna a l'**estil de les pel·lícules de l'Oest Americà** i s'adreça cap a les «**Roques d'en Guillem**», com aquell que no hi toca, estavella contra les pedres el cos d'en Nyota, com si fos un sac.

Era de nit. El poble de l'Escaló ja se n'anava a dormir. Una llum tremolosa d'una vella farola de la platja presencià el fet.

Un altre, en el seu lloc, allà s'hi hauria fet el paquet.

Però en Nyota, que tenia set vides com els gats, s'aixecà, encara que amb penes i treballs, però no pogué evitar de dormir a l'**Hospital dels Pobres**, la qual cosa, com és de suposar, no li vingué del tot malament. Feia molta fred i aquella nit dormí sota sopluiç.

Part baixa de l'antic carrer de l'Hospital, avui dia carrer Pintor Joan Massanet. D'aquell han desaparegut l'empèdrat, les voltes de ca la «viuda», les antiquades façanes i la taverna de Can Jacas, de la qual parlem en el nostre article, i que apareix en darrer terme de la fotografia i al costat esquerre del carrer, davant la qual podem veure dos clients asseguts en una taula i fent-la petar.

El sol resplendia —deuria ésser l'estiu— i per protegir-se'n es posaren sota el tendal de l'establiment que gairebé anava de carrer a carrer.

REPASSANT EL 1985 ESCALENC

Havent deixat enrera el 1985, anem a recordar alguns fets –no necessàriament els més trascendents– que foren notícia a l'Escala o que guarden relació amb la nostra vila. Heus aquí unes breus referències:

Gener

- Nevades, glaçades i temperatures insòlites de 12 i 14 graus sota zero, amb conseqüències negatives (canonades rebentades i posteriors inundacions, manca d'aigua en alguns sectors, etc...)
- Comença a funcionar el Servei de Normalització lingüística, a càrrec de Joaquim Armengol i Jordi Boix. S'inicia també un Curs d'Informàtica.
- Es sortegen les vivendes de protecció oficial.

Febrer

- S'inicia una forta polèmica entre l'Ajuntament i els marxants, que s'allargarà més de tres mesos, motivada pel canvi d'ubicació del mercat, previst inicialment pel 10 de febrer. Ràdio l'Escala porta a terme una xerrada informativa relativa a aquest conflicte.
- S'organitza la Festa del Carnaval i el Concurs de Play-Back.
- Tenen lloc a la Biblioteca Víctor Català diverses xerrades d'informació pública: «El fracàs escolar» (I i II) i «Els joves i l'atur».
- S'aproven en un Ple Extraordinari els pressupostos municipals que sobrepassen els 400 milions (225 el pressupost ordinari i uns 208 el pressupost d'inversions).

Març

- Inauguració de la televisió per cable.
- Assemblea anual de socis del Centre Esportiu i Recreatiu.
- S'estan realitzant obres d'eixamplament de la Ronda del Padró i està a punt d'acabar-se la plaça de les escoles.
- L'Assemblea Local dels Verds es presenta com a partit i fa públic un comunicat de premsa.

Abril

- Celebació conjunta de les noces d'or i d'argent.
- Intent fallit de col·locar novament la «Roca del Frare» en el seu lloc d'origen.

Maig

- L'Esbart La Farandola del CER l'Escala realitza un seguit d'actuacions a Alemanya.
- S'arriba a un acord pel que fa a l'abocador d'escombraries a Torroella de Fluvià.
- Segueix la llarga lluita en el conflicte del mercat i els mitjans de comunicació se'n fan ressó considerablement recollint opinions dels vilatans.
- S'obren les inscripcions, de cares a l'estiu, per a la guarderia municipal, colònies i Casal d'Estiu.

Juny

- Elena Ruiz, resident a l'Armentera, és la guanyadora del Concurs de Cartells, amb un premi de 25.000 ptes. El cartell ocuparà la portada del programa-llibret de la Festa Major que edita la secció de Tenis Taula del CER l'Escala. Per cert, l'equip infantil –amb Josep Maria Guanter, Josep Lluís Cortal, Robert Mas i Joaquim Torrent– aconsegueixen un èxit històric amb la medalla d'argent en els Campionats de Catalunya infantils i juvenils de Tennis Taula jugats a Vic.
- A la cantonada de l'Ave Maria i carrer Garbí es col·loca un rètol lluminós indicador del CER l'Escala.
- Són notícia també, com cada any, les Festes de Sant Joan al Camp dels Pilans.
- La Coordinadora d'Activitats edita els fulletons on es recullen les activitats i actes previstos per l'estiu 85.

Juliol

- Es commemora el XXX Aniversari dels Jocs de la Mediterrània en el marc incomparable de les Ruïnes d'Empúries.
- Memorable Festa del Carme amb el XXXIV Homenatge a la Vellella.
- Excavacions a la ciutat grega d'Empúries i datació de les muralles.
- El mercat és traslladat provisionalment al carrer Llevant, tot i la disconformitat dels veïns.

Agost

- Concert d'estiu-85. Homenatge a Mercè Ribas Seva, vídua de Xavier Vilanova, a càrrec del C.E.R. l'Escala.
- Es posa a la venda el disc «L'Escala Sardanista», amb la interpretació de la Principal de la Bisbal.
- Campanya contra la droga per part de l'associació «El Patriarca», nois-noies toxicòmans rehabilitats, que informen i venen llibres a la plaça de la l'església a la sortida de les celebracions litúrgiques.
- Col·locació d'una escultura a la plaça de Correus.

Setembre

- Els veïns de Cala Montgó es mostren preocupats pel sanejament d'aquella zona, amb comentaris de tota mena als mitjans de premsa.
- Comencen els actes de la Festa Major-85 a l'envelat amb les actuacions de Lluís Llach i Josep Tero.
- El Centre Excursionista organitza amb èxit la Festa del Pedal.
- Per Santa Màxima, inauguració de les «Vidrieres del Centenari».
- Temps esplèndid que fa que s'allargui l'estiu i els darrers turistes gaudeixin d'unes vacances ideals.
- El dia 25 quedava exposat al públic el Nou Pla General d'Ordenació Urbana, aprovat en Ple Extraordinari, inicialment. Durant dos mesos hi ha temps per a presentar les corresponents al·legacions.

Octubre

- Debat a Ràdio l'Escala sobre el nou Pla General, tema de màxim interès, a nivell local, durant el darrer trimestre del 85.
- Es realitzen a la Biblioteca Víctor Català les proves per a cobrir quatre places de policia municipal.
- Es reuneix una Comissió per a tractar una proposta d'arranjament del Cementiri Vell. L'avant-projecte és molt discutit.

Novembre

- Comença a funcionar l'escola de teatre sota la direcció de Martirià Coll.
- Assemblea extraordinària del F.C. l'Escala convocada urgentment per a parlar de l'eventual trasllat del camp i de l'al·legació presentada per l'Entitat al Nou Pla General.
- Es confirma que són 361 les al·legacions presentades al Pla General.
- Molt bon temps i notable assistència a l'Aplec de Sant Martí.

Desembre

- Es dona a conèixer el projecte de taller ocupacional de jardineria per als joves en atur.
- S'intensifiquen les obres de regeneració de la platja de Riells.
- Naufragi d'una teranyina prop dels Brancs.
- Inauguració de l'Exposició d'Artistes Escalencs a la Galeria Mestral.

DE LES PASSEDES FESTES NADALENQUES

Han passat unes altres festes nadal·lenques. Gairebé han estat com els darrers anys: carrers il·luminats –potser més que l'any passat– i els tradicionals actes que solen tenir lloc aquestes diades.

La rifa de Nadal, la grossa, no es recordà dels escalencs. I com que diuen que «qui no es conforma és perquè no vol», ho haguérem de fer amb les paneres de la botigues que, aquestes sí, van caure a l'Escala.

La Missa del Gall es va veure més concorreguda que mai, amb l'encertada actuació de la Coral Emporium.

Enguany el bon temps va acompanyar, cosa que permeté que la gent no tingués pressa per a anar-se'n a casa seva i pogués, d'aquesta manera, tranquil·lament, a la plaça de l'església i sortint de missa, menjar tortell i beure garnatxa, mentre uns i altres es desitjaven el bon Nadal.

En aquesta ocasió el Concurs de Pessebres ha estat organitzat per l'Escala amb la col·laboració de l'Ajuntament i la Parròquia. Potser, per la precipitació de la seva organització, hi hagué menys participació que d'altres vegades que, com recordareu, organitzava el Centre Excursionista Escalenc.

Igualment durant aquestes festes estigué exposada a la Galeria d'Art Mestral la V Mostra Col·lectiva d'Artistes Escalencs.

També algunes famílies escalenques acostumen a sortir de la població per a anar a veure el Pessebre Vivent, que en els darrers anys s'està revifant molt, ocupant una mica el buit que van deixant Els Pastorets, tot i que encara es vénen representant en les poblacions més importants.

Per Cap d'Any, com de costum: uns, la televisió, d'altres, la gresca fora de casa, però el cas és que tots plegats deixaren en silenci el matí del primer dia del nou any, que per cert fou esplèndid.

Després de la gatzara, torna la serenitat o la realitat i aquesta no és altra que el nou any ens ha portat un impost nou de trinca, l'IVA, que de moment fa anar de bòlit a uns i altres. Segurament, amb el temps, anirem paint aquesta factura que hem hagut de pagar per la nostra entrada al Mercat Comú.

Com a coronament de les festes nadalenques, el capvespre del diumenge 5 de gener, fred i plujós, la mainada escalenca acudia a esperar la cavalcada dels Reis que aquest any arribaren pel Camí Ample, mentre els més grans anaven comentant encara el partit de futbol que feia poc s'havia jugat i acabava gairebé a les fosques. Tot això, però, sense perdre de vista la gran il·lusió de la menudalla a qui els Reis de l'Orient, amb IVA o sense IVA, portaren moltes coses.

PENYA CICLISTA L'ESCALA

Ja fa alguns mesos que ve funcionant, amb molt d'encert, la Penya Ciclista L'Escala, adherida al Patronat Municipal d'Esports.

Més que fomentar l'esport del ciclisme, la principal finalitat dels components de la Penya és de procurar que el millor nombre possible de nens el practiquin, i així —segons ens conten— distreure'ls d'altres perills i situacions gens sanes ni convenients per llur salut i bon comportament ciutadà: drogués, màquines de joc, inactivitat, etc...

La directiva de la Penya està constituïda de la següent manera:

President: **Joaquima Marca**

Sots-President: **Ramon Piñol**

Secretari: **Emili Pareja**

Tressorer: **Enric Pibernat**

Cada dissabte, a partir de les 5 de la tarda té lloc l'entrenament en el circuit de la Muntanya del Pastor, amb en Ramon Piñol com a monitor.

De moment, s'ha pres part en les categories infantils i cadets a proves que tingueren lloc a Lleida, Granollers, Terrassa, Manresa, Olot, Ripollet, Blanes, Mataró, Sant Joan les Fonts, entre d'altres. Precisament, en aquesta darrera prova, en Llop es classificà en un meritori tercer llocs components de la Penya Ciclista local, practicants i encarregats, i a tots ells els desitgem tota mena d'èxits i perseverància a fi de poder assolir les fites fixades.

RELLEU DE SERGENT A LA POLICIA MUNICIPAL

El 10 del present mes de gener, a la sala de la Biblioteca Municipal Víctor Català tingueren lloc les proves d'aptitud per a optar a la plaça de sergent de la Policia Municipal, que deixa vacant el fins ara sergent Gilbert Algraín, després de 23 anys de pertànyer a la mateixa.

En les proves hi prengueren part l'actual caporal de la Policia Municipal de l'Escala, Joaquim Marca, i el caporal de la Policia Municipal de Salt, Teodoro Gallego, sense conèixer el resultat de les mateixes en el moment de lliurar aquesta nota a la Redacció.

PRESSUPOST MUNICIPAL PER A 1986

L'ajuntament de la nostra vila, en el Ple celebrat el 20 del proppassat mes de desembre, aprovà el Pressupost Municipal Ordinari per a l'any 1986 que puja 284.000.000 de pessetes.

ASSEMBLEA PROVINCIAL DE PESCADORS

El dia 3 de gener tingué lloc a la Casa del Mar de la nostra vila l'Assemblea Provincial de Pescadors.

El punt més important que es va tractar és el conflicte originat per la puja del preu del gas-oil, el qual, de no resoldre's negociant amb el govern, farà que es vagi a la vaga, en cas de convocar-se a la resta de l'estat espanyol.

NAUFRAGI D'UNA TERANYINA

El proppassat 18 de desembre podia haver estat una data negra per a la nostra vila. Sortosament, no fou així.

Als voltants de les 11 de la nit es girà un sobtat i fort vent de mestral que sorprengué en el mar a 4 de les 5 teranyines escalenques que componen la flota local.

Una d'elles optà, vist el risc existent, per anar a l'Estartit; dues arribaren bé al nostre port; però la quarta, anomenada «Alba», accidentalment anà a picar als «Brancs», enfonsant-se immediatament. El seu patró, en Martí Moreno, tingué temps de telefonar al port dient les següents paraules: «Piquem els Brancs». Ell i els altres tres tripulants, amb més o menys dificultats, pogueren arribar a terra, on varen ésser auxiliats a l'instant per companys i, posteriorment, per membres de la Guàrdia Civil i Policia Municipal, que en tot moment estigueren alertats per tot el que calgués.

Obres de regeneració de la platja de Riells.

REGENERACIÓ DE LA PLATJA DE RIELLS

A mitjans de desembre es va iniciar la regeneració de la platja de Riells, consistent en l'aportació de 60.000 metres cúbics de sorra, cosa que permet guanyar més de 40 metres de platja, i segons el projecte del MOPU, aquella comptarà amb una extensió de 47.500 metres quadrats.

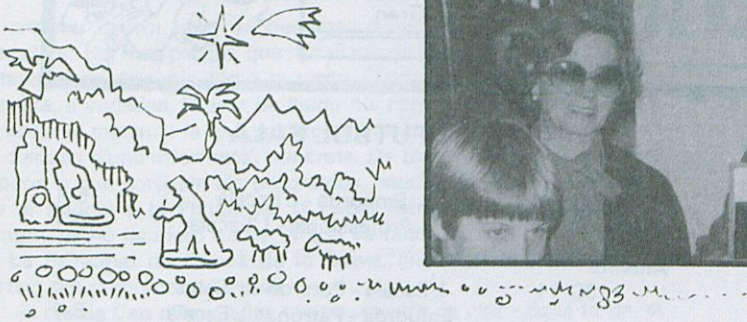
El pressupost d'aquestes obres és d'uns vint milions de pessetes, a càrrec

íntegrament del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme, que a més fa una inversió suplementària de 4 milions anuals per tal de fer un seguiment del procés de la platja en els propers tres anys.

De tots és sabut que la platja de Riells es trobava en un estat de degradació constant, i segons estudis d'experts marins, estava en perill de desaparició, i per tant, s'ha fet urgent l'esmentada aportació de sorres.

ART

CONCURS DE PESSEBRES 1985

Va tenir lloc també aquest any el tradicional concurs de pessebres. Circumstàncies imprevistes, com la disgregació del grup que originàriament l'organitzava, varen fer perillar la continuació del popular concurs que es veia abocat, com tantes altres activitats interrompudes, a desaparèixer a poc d'haver-se iniciat. Afortunadament va fer-se'n càrrec a última hora L'ESCALENC i amb el suport de l'Ajuntament i de la Parròquia va portar-se a terme, encara que amb les precipitacions lògiques del cas.

Els participants varen ser tretze, encara que dos d'ells no varen poder ser visitats per trobar-se absents en el moment de presentar-se el jurat.

Els pessebres varen distribuir-se en els apartats d'artístic i popular i el veredict del jurat, format per **Montserrat Sureda,**

Dolors Poch, Carles Pous, F. Xavier Vila i Francesc Targa va ser el següent.

Artístic:

Primer premi: **J. Mª Cortal** (Església)

Segon premi: **Jordi Piqué Andreu**

Tercer premi: **Mª Dolors Solés de Sabadí**

Popular:

Primer premi: **Marc Teixidor**

Segon premi: **Julia Poch**

Tercer premi: **Eugeni Boix**

El repartiment va tenir lloc el dia 6 de gener a la tarda en la Galeria Mestral.

ENHORABONA A TOTS I PER MOLTS ANYS!

R.

Un moment de l'inauguració i un aspecte de l'exposició.

V MOSTRA COL·LECTIVA D'ARTISTES ESCALENCES

El dia 28 de desembre, a les set de la tarda, va tenir lloc la inauguració de la **V MOSTRA COL·LECTIVA D'ARTISTES ESCALENCES** amb un breu parlament de l'alcalde **Sr. Bruguera** i l'assistència d'altres membres del Consistori així com dels artistes participants i nombros públic que omplia de gom a gom la Galeria MESTRAL.

Com cada any, el muntatge de l'Exposició i la decoració i distribució d'obres a la sala per part dels organitzadors **Montserrat Sureda, F. X. Vila Mitjà** i **J. Mª Cortal** va ser unànimament elegida tant per part dels participants com per les autoritats i visitants.

Gairebé totes les especialitats artístiques estaven representades en la Mostra: Pintura (oli, gouache, aquarel·la), Dibuix (ploma, llapis, sanguina), Ceràmica, Brodat, Escultura (bronze, argila, fusta), Maque-

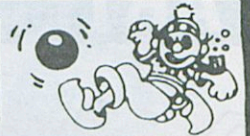
tes, Fotografia, inclús un magnífic treball de pastisseria, obres totes elles dels següents artistes: **A. Ballesta, M. Sureda, «Tianet», P. Sala (t), M. Dunjó (t), J. M. Rodón, Lassús, R. Duc, M. Geronès, Guy, C. Artigas, «Tòful» (t), Agrupació sardanista «Avi Xaxu», V. Bosch, E. Pou, A. Quintana, R. Batallé, W. Maels, Canavaggio, J. Reynés, M. Segura, E. van Geel, E. Serra (t), M. Sastre (t), P. Pellicer, M. Reça, Barragán, J. Piqué, R. Ramis, J. Clos, M. Pous, E. Colomé, Ministral, A. Dichmaun, J. Massanet (t), F. X. Vila Mitjà, B. Bofarull.**

Participaren en la decoració de la sala (cedida desinteressadament, com cada any, per el **Sr. Frederic Ballester**, propietari) **Mobles Sancho, J. Callol** i l'**Esqueix** (conjunts florals).

Felicitem a organitzadors i participants encoratjan-los a continuar tan magnífica tasca.

R.

FUTBOL

Resultats del mes de desembre:

Benjamins		
dia 1	L'Escala - La Salle	7-1
dia 8	La Pera - L'Escala	1-3
dia 15	L'Escala - Palafrugell	9-0
dia 22	Sant Antoni - L'Escala	0-5
Alevins		
dia 1	L'Escala - Cadaqués	5-2
dia 8	Monells - L'Escala	0-5
dia 15	L'Escala - Ullà	0-2
dia 22	L'Estartit - L'Escala	0-4
Infantils		
dia 1	Gualta - L'Escala	0-10
dia 8	L'Escala - Palafrugell	10-1
dia 15	Torroella - L'Escala	2-3
dia 22	L'Escala - L'Estartit	10-5
Juvenils		
dia 1	Flaçà - L'Escala	1-13
dia 8	L'Escala - L'Estartit	8-1
dia 15	Monells - L'Escala	0-8
dia 22	L'Escala - Bellcaire	4-1
dia 26	Torroella - L'Escala	4-2
dia 29	Bàscaia - L'Escala	2-0
Tercera regional		
dia 1	Celrà - L'Escala	5-4
dia 8	L'Escala - Begur	2-1
dia 15	Ventalló - L'Escala	2-4
dia 22	L'Escala - Albons	6-3
Primera regional		
dia 1	L'Escala - Roses	1-0
dia 8	Llagostera - L'Escala	4-1
dia 15	L'Escala - Borrassà	7-0
dia 22	Ripoll - L'Escala	3-2
dia 29	L'Escala - Salt	2-0

* * * *

RESULTATS DE LES LLIGUES DE VOLEIBOL

Juvenil femení		
27-10	Tossa - L'Escala	0-3
10-11	L'Escala - Avap	3-1
17-11	Caldes - L'Escala	0-3
24-11	L'Escala - Olot	3-1
1-12	Les Alzines - L'Escala	2-3
8-12	L'Escala - Begur	3-1
15-12	Figuères - L'Escala	0-3
22-12	L'Escala - Tossa	3-0
Juvenil masculí		
27-10	La Salle A - L'Escala	3-0
10-11	Roses Cad. - L'Escala	3-2
17-11	L'Escala - La Salle B	3-2
24-11	Maristes - L'Escala	1-3
1-12	L'Escala - Begur	3-1
15-12	L'Escala - Olot	2-3
27-12	L'Escala - La Salle A	2-3

* * * *

ESPORTS D'ASSOCIACIÓ

BÀSQUET

Infantil nens		
30-11	Monturiol - L'Escala	48-47
7-12	L'Escala - V. Vives	60-27
Alevins nenes		
30-11	L'Escala A - L'Escala Benj.	153-13
7-12	Empordà - L'Escala Benj.	56-2
	L'Escala A - Grifeu	64-40

FUTBOL SALA

Infantil		
30-11	Empordà - L'Escala	6-1
7-12	I. Professional - L'Escala	0-1
Alevins		
30-11	L'Escala - Port de la Selva	2-5
	Empordà - Patronat L'Escala	8-1
7-12	Patronat L'Escala - L'Escala	2-2

VOLEIBOL

Infantil masculí		
30-11	L'Escala - N. Monturiol	3-0
7-12	L'Escala - V. Vives	3-0
Infantil femení		
30-11	L'Escala - Empordà Cadet A	3-0
7-12	S. Vicenç - L'Escala	0-3

* * * *

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

- 2-11 Xana Pérez i Rey, filla d'Àngel i Maria-Isabel
- 12-11 Lorena de la Torre i Acero, filla de Francesc i Maria-Carme
- 27-11 Maria del Pilar López i Helices, filla de Sadurní i Mª Josepa
- 1-12 Daniel Jiménez i Galindo, fill de Joan i Rosa
- 5-12 Lluís Sureda i Güell, fill de Lluís i Roser
- 12-12 Maria-Mercè Iglesias i Herrera, filla d'Abel i Maria-Dolors
- 13-12 Marc Jiménez i Paradís, fill de Rafael i Montserrat
- 13-12 Cristina Guillot i Jiménez, filla de Lluís i Dolors
- 24-12 Judit Carreras i Ferrer, filla de Josep i Caterina
- 30-12 Marc Serra i Bagué, fill de Joan i Dolors

Matrimonis

- 7-12 Josep-Lluís Senra i Bouzà amb Maria del Carme Luque i Luque
- 14-12 Pere González i Molina amb Maria-Josepa Gómez i Martínez
- 22-12 Francisc Velasco i Tomàs amb Rafaela Rodríguez i Rodríguez

Defuncions

- 1-11 Juli Puig i Gironella
- 13-11 Dolors Romaguera i Costa
- 17-12 Martí Ribas i Bonhome
- 27-12 Marcel Viladrú i Sureda

* * * *

TEATRE

Corresponent a la Roda de Teatre, del XI^è PLA D'ACCIÓ CULTURAL DE L'ASSOCIACIÓ DEL PERSONAL DE LA CAIXA DE PENSIONS, el diumenge dia 8 de desembre a la tarda va tenir lloc a la Sala del Centre Esportiu i Recreatiu, l'escenificació de «SOMBRISAS» a càrrec del Grup «MISCEL·LÀNIA» de Barcelona.

Ans del parèntesi que han fet en els assaigs, amb motiu de les festes nadalenques, l'Elenc del C.E.R., va concretar representar les obres que estan preparant, els dies 24, 25 i 26 d'aquest mes de gener. Com que quan estem escrivint aquest comentari encara no han tornat a reprendre la feina, no ens atrevim a confirmar les dates. Ho apuntem com a una possibilitat.

Ens plau remarcar que el dia de Cap d'Any, a la tarda, en l'obra teatral que va oferir TV2, actuà com a protagonista l'actriu escalenca **Maria-Carme Callol i Solés**.

* * * *

ALTERNATIVA VERDA

El dia 19 de desembre a les 10 del vespre, a la Sala del C.E.R. tingué lloc la presentació de l'Assemblea Local dels Verds de l'Escala. **Ramon Manén** va presentar a **Santi Vilanova**, qui va tenir cura del parlament. Es va repartir coca i garnatxa i finalment el Grup **Oreig de Mar** va oferir una cantada d'havaneres, sardanes i cançons populars, permetent-nos fer constar que interpretaren per primera vegada «La Pàtria», de la qual, com sabem, són autors els escalencs senyor **Forn** i l'**Avi Xaxu**, de lletra i música, respectivament. (Es clar que, volem dir, era primera audició dels actuals components del grup).

SARDANES

Primer de tot hem de demanar disculpes per haver posat a l'Escalenc, del mes passat, que la ballada de sardanes del dia de Sant Esteve havia de tenir lloc a la tarda. És clar que ja deiem: **segons sembla**, a vegades, l'haver de lliurar els comentaris gairebé un mes de sortir el mensual fa que ens trobem amb falles, sobretot quan no es disposa d'una informació concreta. De tota manera si haguéssim esperat a que sortissin els programes, hauríem anotat que l'audició era al migdia a la Platja, per la cobla **Principal de Llagostera**, i tampoc us ho hauríem dit bé, ja que va tenir lloc a la Riba, a càrrec de **La Principal de Cassà de la Selva**, això sí, a migdia i amb el sorteig del monumental tortell.

El dia de Cap d'Any, a les quatre -quarts de cinc- de la tarda, al pati del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, la cobla **La Flama de Farners** va portar a terme una audició, que, en no haver estat prèviament anunciada, va fer que l'assistència fos ínfima. Lamentable!

Ha sortit publicada la relació dels Aplecs de les Comarques Gironines per aquest any 1986, que seguiran aquest ordre: **Mes de febrer**: dia 16 Girona. **Mes de març**: dia 9 a Celrà; dia 16 a Flaçà; dia 23 a Sant Jaume de Llierca i dia 30 a Calonge. **Mes d'abril**: dia 6 a Besalú; dia 13 a Breda; dia 20 a Sils i dia 27 Santa Coloma de Farners. **Mes de maig**: dia 4 Lloret de Mar; dia 11 Caldes de Malavella; dia 18 Figueres i dia 25 L'Escala. **Mes de juny**: dia 1 Cadaqués; dia 8 La Bisbal; dia 15 Anglès; dia 22 Torroella de Montgrí i dia 24 Roses. **Mes de juliol**: dia 6 Banyoles; dia 13 Olot; dia 20 Ripoll i dia 27 Palamós. **Mes d'agost**: dia 2 Llançà, dia 10 Portbou i dia 24 Peralada. **Mes d'octubre**: dia 5 Malgrat de Mar.

Els Aplecs de Flaçà, Santa Coloma de Farners, Figueres, Cadaqués, Roses, Banyoles, Olot i Portbou es faran amb entrada lliure. A la resta estableix el preu unitari que ja regia l'any passat: 300 pessetes entrada general i 250 pessetes el jubilats.

* * * *

CARNAVAL

El dijous dia 12 de desembre la comissió organitzadora de les Festes del Carnestoltes varen convidar a una reunió a la sala del Centre Cultural, per tal d'explicar els projectes que han anat elaborant pel proper Carnaval. Ans d'entrar en detalls varen ser projectades filmacions de les rues de 1984 i 1985 i posteriorment tenien lloc els comentaris, alhora que es feia saber amb detall tota la programació. Com a novetats, es va dir, que les festes començaran un dia abans, es a dir el divendres, amb cercavila per anar a esperar Carnestoltes, i a la nit el ball «de les dones». El dissabte al matí nova cercavila, en finalitzar la qual hi haurà repartiment de pa amb vi i sucre i ballada de sardanes. A la tarda del dissabte cercavila infantil i a la nit ball. El diumenge al matí la rua amb carrosses i comparses que acabarà amb la tradicional sardinada (sense sardanes que, com ja hem dit, seran el dia abans). A la tarda ball infantil i a la nit el ball de disfresses. El dilluns ball de nit amb el concurs de barrets. Com els darrers anys també es farà el concurs de maquillatge, encara que no varen precisar si seria al ball del divendres o al del dissabte. Persisteix el concurs de cartells i com a novetat anotem que, es va dir que, es publicaria un opuscle. Igualment completarà el sorteig, les quines, la xocolatada, la degustació de vi ranci i vi dolç, etc. Pensem, com cada any, una vegada celebrat, fer-ne un resum explicatiu.

* * * *

BALLS DE NIT

Els dies 25 i 31 de desembre, varen tenir lloc a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, sengles balls de nit, amb participació dels Grups **Crema Catalana** i **Tuti Fruti**, respectivament, que resultaren força animats i amb participació molt acceptable. Quant a la Nit de Cap d'Any foren varis els establiments que organitzaren el tradicional sopar i, fins i tot, alguns contractaren conjunts musicals que ajudaren a allargar la festa, fins a altes hores de la matinada.

TENNIS TAULA

L'equip de terceres guanyà els tres partits jugats aquest mes:

CER L'Escala, 5 - Cassanenc C, 3
CER L'Escala, 5 - C. N. Figueres, 3
Sant Joan les Fonts, 0 - CER L'Escala, 5

L'equip de primeres jugà dos partits del provincial i els guanyà sense dificultats:

Foment La Bisbal, 1 - CER L'Escala, 5
CER L'Escala, 5 - TT Palafrugell, 0

L'equip de juvenils ensopegà davant el Cassanenc per 2 a 5. Els resultats foren:

C. N. Figueres, 1 - CER L'Escala, 5
CER L'Escala, 2 - Cassanenc A, 5
Cassanenc B, 1 - CER L'Escala, 5

Començà el provincial infantil i el CER L'Escala guanyà bé els tres primers partits:

C. N. Figueres, 1 - CER L'Escala, 4
Sant Gregori, 0 - CER L'Escala, 5
CER L'Escala, 4 - TT Olot, 1

-Josep Mª Guanter és convocat a darrera hora per assistir a una concentració a Ripollet amb l'entrenador nacional Sr. Stipek els dies 27, 28 i 29 i per a participar en el Top Català-juvenil també a Ripollet els dies 30 i 31.

-El dia 28 es jugà un interessant amistós entre el primer equip del CER L'Escala i el T.T. Ripollet amb victòria local per 5 a 4 després de més de tres hores de disputades partides.

Fèlix Guanter

* * * *

ESCOLES ESPORTIVES 85-86

El Patronat Municipal de l'Esport és l'encarregat de portar endavant tot l'Esport en horari extra-escolar i concretament el que en diem escoles esportives i de promoció de l'Esport, a les quals cada dia de 5 a 7 podeu practicar diferents esports com: **atletisme, cross, voleibol, futbol-sala, bàsquet**. També els dissabtes al matí participem a l'Esport Escolar en aquests mateixos esports. Al Centre Municipal «Xavier Vilanova» el CER té cura de fer entrenaments de **tenis taula** i més endavant **d'escacs**.

També tenim cura d'anar millorant les instal·lacions esportives del nostre poble i l'any passat van arranjar les dues pistes polisportives de l'Escola i van posar cistelles noves de bàsquet.

Tots coneixeu els vostres entrenadors, monitors i professors que col·laboren amb vosaltres amb molta il·lusió, i que dediquen moltes hores per fer i practicar l'Esport.

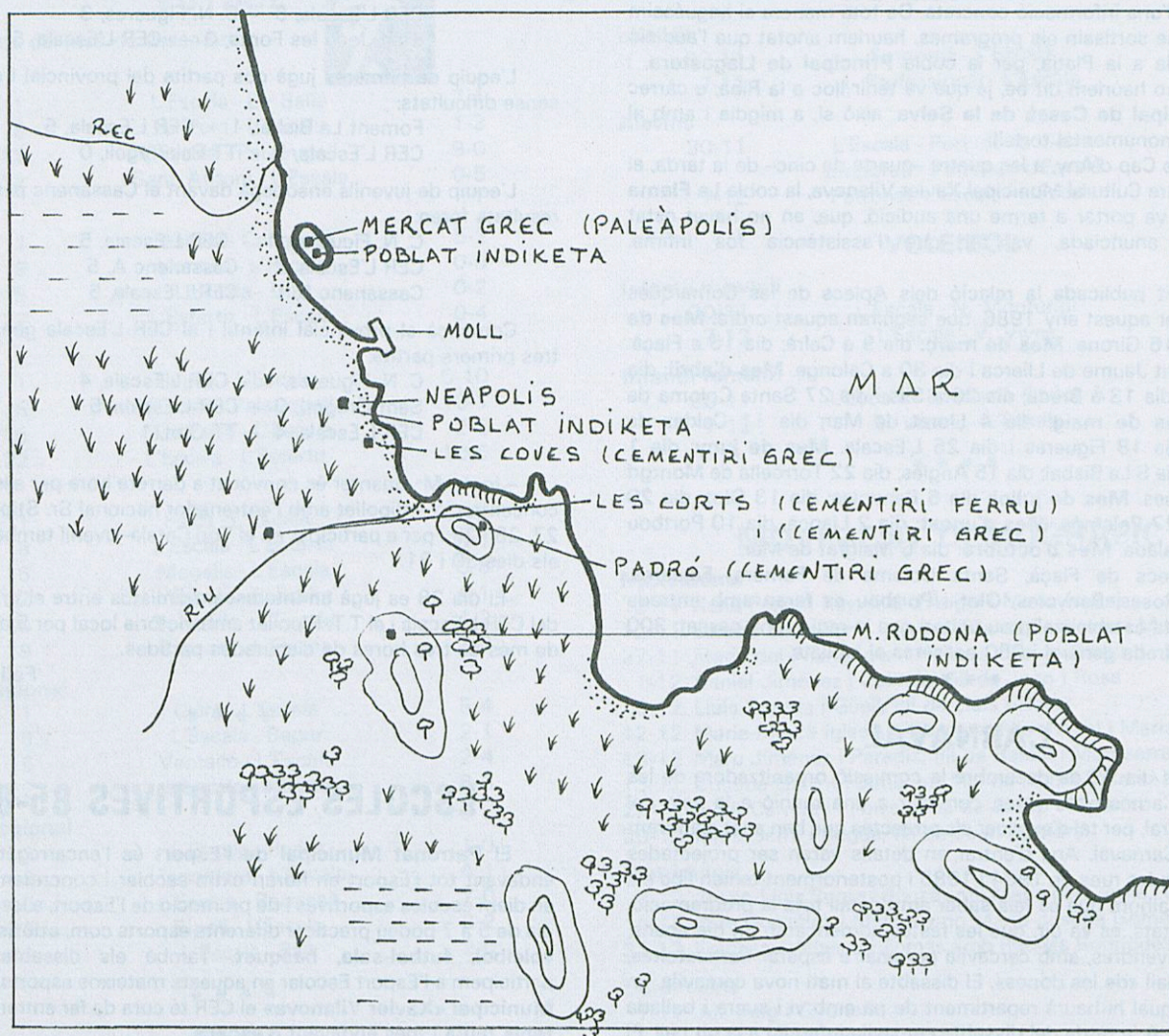
Com sabeu després d'aprendre a jugar bé aquests esports, quan en sapigau podreu passar als equips «GRANS» de Voleibol, Bàsquet, o sinó també a d'altres Clubs de l'Escala on es practiquen diferents esports com: ciclisme, futbol, vela, esquí...

Ja ho sabeu, feu esport i participeu a les Escoles Esportives que estan obertes a tots els nens i nenes de l'Escala.

Perquè puguis practicar el teu esport també els caps de setmana les instal·lacions de l'Escola estan obertes.

Patronat M. d'Esport

ESTUDI SOBRE LA TRANSFORMACIÓ DE L'AMBIENT II

Seguint amb el treball iniciat el mes passat, avui presentem l'estudi de l'època dels nostres **avant-passats empordanesos (indigetes) i dels grecs.**

El tercer mineral, desconegut fins aleshores a l'Empordà és el ferro, portat segons sembla entre el mil i el 700 abans de l'era actual per uns pastors i pagesos occitans (**Llenguadoc**), els quals també ensenyaren una nova pràctica funerària. Aquesta nova pràctica consistia en l'incineració dels morts o sigui en cremar els cossos i col·locar les cendres dins d'unes olles anomenades urnes i enterrar-les per terra.

Hi ha poblats d'aquesta època a **Les Corts**, a la **Muntanya Rodona** i al **Puig de les Sorres**.

Aquesta cultura de l'època del ferro, entra en contacte amb elements culturals portats per comerciants d'orient especialment els fenicis originant un procés cultural, polític i econòmic-social.

La tribu ibèrica que va consolidar aquest procés, era la dels **indigetes**, pobladors d'aquesta part de l'Empordà, que vivien en una ciutat anomenada **Indica** i segons sembla per les constants excavacions que s'han anat fent estaria situada prop d'on els grecs establirien més tard la **Neàpolis**.

Vers l'any 600 a.C. o sigui ara fa uns dos mil cinc-cents anys, els grecs, que eren molt bons navegants i amics de córrer aventures, varen arribar fins a les nostres costes fundant **Emporion** -nom que significa centre comercial molt- ben conservada al llarg dels temps.

Aquests grecs, procedents de **Foceia** -ciutat de l'Àsia Menor- s'establiren primerament a l'antiga illa on ara hi ha el llogarret de **Sant Martí d'Empúries**. Aquesta ciutat fou anomenada ja pels primitius pobladors **Paleàpolis**, que significa ciutat vella.

Més tard, quan la població grega augmentà a **Emporion**, es fundà una nova ciutat en terra ferma prop del mar anomenada **Neàpolis** que significa ciutat nova, les restes de la qual podem visitar.

La **Neàpolis** conté les restes de les muralles que la voltaven; d'un temple dedicat al déu grec de la Medicina, **Asklepis**, més conegut amb el nom d'**Esculapi**; del temple dedicat a **Zeus Serapis**; de grans **cisternes** per tal de recollir aigua potable; de l'**àgora** o plaça central; del mercat o **stoa**, d'una **basílica cristiana** i de dos **mosaics senzills** amb decoració geomètrica.

Per portar a terme el comerç, els grecs fundaren colònies, com **Emporion**, on es quedaven alguns d'ells a viure. Quan els comerciants venien per mar, trobaven **Emporion** poblada per amics i parents per a poder descansar i desembarcar les mercaderies. Eren pacífics i solien estar en bones relacions amb els **indigetes**, amb els quals tenien un intens comerç.

MECANOSCRIT DEL SEGON ORIGEN

En l'Escalenc del passat mes de desembre informàvem que durant aquestes festes nadalenes es passaria la sèrie del Mecanoscrit en sis episodis diaris dintre el programa juvenil. Doncs bé, sembla ser que, segons programació d'última hora ens informen que es passarà cada diumenge a les 9 en 10 episodis de 1/2 hora de duració. Quan surti el present número de l'Escalenc, es portaran tres episodis, doncs la sèrie ha començat l'últim diumenge de desembre dia 29.

CONSELLS DOMÈSTICS

- Si voleu pelar pebrots amb facilitat, passeu-los ràpidament per damunt d'una flama; emboliqueu-los un per un amb paper de diari i deixeu-los refredar. Com que llur pell haurà embutllofat, no us costarà res pelar-los.
- En hivern, si voleu perfumar el menjador, o el saló, etc. imbibiu un tros de cotó fluix del perfum preferit i poseu-lo sobre el radiador.

REFRANYS DE MAR

- Per Santa Marina, boga i sardina.
- Qui vulgui omplir la panera, que es mulli el darrera.

ENDEVINALLA

No sóc ni rei ni soldat,
ni àguila ni cavaller;
però em puc vanagloriar
de portar esperons com ells. (Qui sóc?)

Solució a l'endevinalla de Desembre 85:

ELS DITS DE LA MÀ

GRANS DE SENY

- El domini d'una llengua ajuda a la força del pensament.(CL. SIMON, Nobel de Literatura 1985)
- El llit és una deliciosa gàbia quan un s'hi ajau sense necessitat. (JSR)

NO DIGUEU

Basura/basurero
Bastardilla (lletra)
Batxe
Baül
Bautisme
Belèn (quan no és la població)
Bemol
Biberón
Billó (numeral)
Biombo
Blanco (tirar al) (fer punteria)
Blancura

DIGUEU

Escombraries/
escombriaire
Cursiva
Sot/clot
Bagul
Baptisme
Pessebre
Bemoll
Biberó
Bilió
Paravent
Blanc
Blancor

La Barca Vella

Captant, un pobre vell, baixà a la platja,
i mirà abandonada allí a l'arena,
una barca que, dies i més dies
resistint a l'onada, se feu vella.

Ets un mirall, digué, de ma persona,
tu que, lluitant cent cops amb la tempesta
com gavina volant cap a la platja,
dels mariners salvares l'existència.

Mentres que fores bona per combatre
contra la mar, patró lingüeres sempre;
més avui que et rendeix l'embot de l'ona,
sobre la platja et deixen feta estelles.

Jo també vaig combatre mentres jove
contra el mar de la vida, mar inmensa,
més ja vell i sense forces, inservible,
se'm llençà, igual que tu, sobre l'arena.

DESEMBRE - NORMAL - SUPER

Desembre, un mes que no ha tingut ocasió de dir una paraula més forta que l'altre i que no ens ha deixat cap fenomen meteorològic digne de ésser recordat. Les condicions atmosfèriques estables, s'han succeït sense quasi cap interrupció, provocant a les concentracions urbanes a on la contaminació era elevada la no dissolució dels contaminants amb el conseqüent enrarament de l'aire (de quina ens hem escapat). Només en tres ocasions contades, les perturbacions atlàntiques han arribat a les nostres costes deixant caure unes precipitacions que, a part d'un dia, eren miserables.

Però veiem que han donat les observacions diàries:

«Parlen els termòmetres»

Temperatura màxima	19° C
Temperatura mínima	1° C
Temperatura mitjana	10° C
Oscil·lació extrema	17,5° C
Oscil·lació mitjana	9,7° C

El pluviòmetre ha treballat molt poc:

Dies de pluja	4
Precipitació màxima dia	16 l.
Total l. recollits	18'8 l.

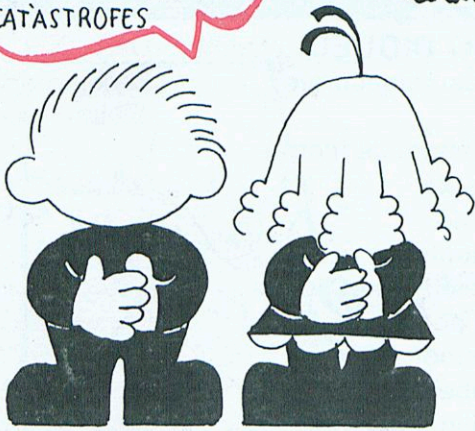
L'anemòmetre tampoc tenia massa feina:

A part d'un dia que la tramuntana bufava a més de 60 km/h., tots els demés dies els vents no ultrapassaven els 30-35 km/h., i el resum es així:

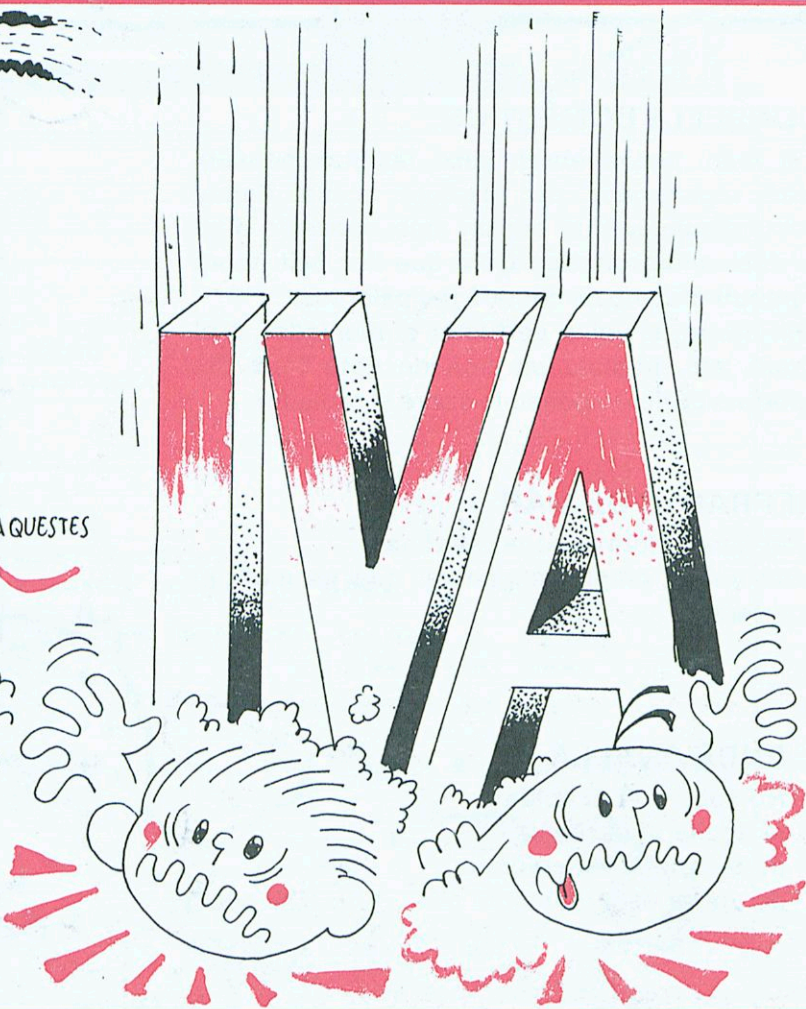
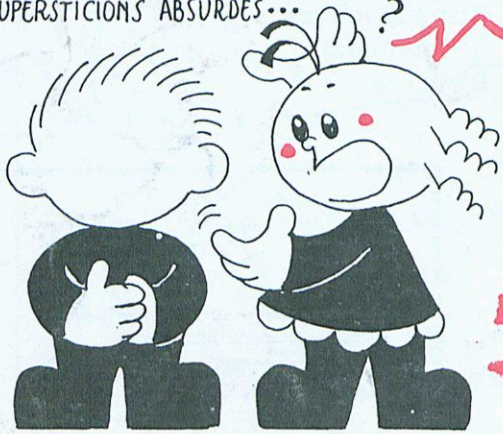
Tramuntana NNW	4 dies
Provençal NNE	1 dia
Gregal NE	1 dia
Garbí SW	4 dies
Ponent W	4 dies
Mestral NW	2 dies
Variables	15 dies

DIEN QUE L'ANY DEL PLANETA
HALLEY ÉS ANY DE
CATÀSTROFES

APA! ¿ÉS QUE TÚ TAMBÉ HI CREUS EN AQUESTES
SUPERSTICIONS ABSURDES...?

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA Nº 45

De l'arxiu de Montserrat Sureda.

